

รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑
กรณีศึกษา : โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์)

โดย นายกิตติพงศ์ มงคลคำ

รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์)

บทคัดย่อ

รายงานการประเมินโครงการในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ประเมินสภาพแวดล้อมและบริบทของโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ ๒) ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ ๓) ประเมินความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ และ ๔) ประเมินความเหมาะสมของผลผลิตของโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมของ โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ โดยใช้กระบวนการวัดและประเมินด้วยวิธีการเชิงระบบ (System Approach) ในรูปแบบการประเมินซีบีพี (CIPP Model) แหล่งข้อมูลประกอบด้วยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รวม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูการศึกษาพิเศษ ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ และครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูการศึกษาพิเศษ ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ และครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์) จำนวนทั้งสิ้น ๒๕ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่สร้างตามกรอบแนวคิดของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .๙๕ จำนวน ๑ ฉบับ แบ่งออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Choices)

ตอนที่ ๒ สภาพแวดล้อมและบริบททั่วไป ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต ของโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม โรงเรียนอนุบาลเมืองเชียงราย (สันทรายราษฎร์ดรุณานุเคราะห์) สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการประเมินพบว่า

๑. สภาพแวดล้อมและบริบททั่วไปของโครงการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งผลการ
ประเมินตามเกณฑ์ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการ
กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนเรียนรวม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมาได้แก่
หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และวัตถุประสงค์ของ
โครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน ตามลำดับ

๒. ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการประเมินตามเกณฑ์
ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ ด้านงบประมาณ ข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การใช้
งบประมาณ ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ รองลงมาได้แก่ การใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการมี
ความคุ้มค่าและแลงงบประมาณเพียงพอต่อการดำเนินโครงการ ตามลำดับ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ ข้อที่มีความ
คิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินโครงการอย่างคุ้มค่า รองลงมาได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ที่
ใช้ในการพัฒนานักเรียนเรียนรวมมีคุณภาพดี และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในโครงการมีความทันสมัย
สะดวก รวดเร็ว ตามลำดับ ด้านการบริหารจัดการ มีการแจ้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการให้คณะครู
ในโรงเรียนทราบอย่างชัดเจนและทั่วถึง รองลงมาได้แก่ มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และ
มีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

๓. กระบวนการดำเนินงานของโครงการตามโครงสร้างซีต (SEAT Frameworks) มีความคิดเห็นใน
ระดับมาก ผลการประเมินตามเกณฑ์ปรากฏว่า ด้านกระบวนการดำเนินงานของโครงการผ่านเกณฑ์การ
ประเมิน แยกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้ ด้านนักเรียน (S – Students) ข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มี
การเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนเรียนรวม ด้านการช่วยเหลือตัวเองในกิจวัตรประจำวัน รองลงมาได้แก่
มีการเตรียมความพร้อมสำหรับนักเรียนเรียนรวม โดยกระตุ้นพัฒนาการในส่วนที่เหลืออยู่ พื้นฟูสมรรถภาพคน
พิการ และมีการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเพื่อให้นักเรียนเรียนรวม สามารถช่วยเหลือตนเองได้
มากที่สุด ตลอดจนอยู่ร่วมกับนักเรียนทั่วไปได้อย่างปกติสุข ด้านสิ่งแวดล้อม (E – Environment) ข้อที่มีความ
คิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ครูทั่วไปและครูการจัดการศึกษาพิเศษเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกัน มีความร่วมมือ
การจัดการเรียนรวมโดยการทำงานเป็นทีม รองลงมาได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการ
จัดการเรียนรวมแก่ ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีการปรับสภาพแวดล้อมนอกอาคาร
ได้แก่ ตัวอาคาร ทางเข้า ทางข้าม ต้นไม้ เป็นต้น ให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนเรียนรวม ตามลำดับ ด้านการ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน (A – Activities) ข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มีการจัดทำแผนการ
จัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รองลงมาได้แก่ โรงเรียนรับนักเรียนเข้าเรียน คัดกรองนักเรียนตามประเภท
ความต้องการจำเป็นพิเศษ และส่งต่อนักเรียนเข้ารับการศึกษาตามความสามารถ และความต้องการจำเป็นของ
แต่ละบุคคล และมีการจัดทำแผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) ตามลำดับ ด้านเครื่องมือ (T – Tools) ข้อที่มี

ความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนโดยครูการศึกษาพิเศษ หรือผู้ที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงกำหนด รองลงมาได้แก่ มีการแจ้งข้อมูลเพื่อรับการจัดสรรคู่มือการศึกษาได้อย่างครบถ้วนตามความจำเป็นของนักเรียนเรียนรวม และมีการกำหนดนโยบายเพื่อกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงาน และการให้บริการที่ชัดเจน ตามลำดับ

๔. ผลผลิตของโครงการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการประเมินตามเกณฑ์ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ ด้านความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรวมของผู้บริหาร ผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ข้อที่มีความคิดเห็นเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมเพิ่มขึ้น รองลงมาได้แก่ ครูผู้สอนสามารถดูแลช่วยเหลือ และเสริมสร้างพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับนักเรียนเรียนรวมได้อย่างมีคุณภาพ และครูผู้สอนมีทักษะในการสื่อสารกับนักเรียนเรียนรวมได้ดีขึ้นตามลำดับ ด้านด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรียนรวม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเรียนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินผ่านเกณฑ์การประเมินทุกข้อ ยกเว้น นักเรียนเรียนรวมได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครบตามหลักสูตรตามศักยภาพของแต่ละบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยผลการประเมินจากมากไปน้อย ดังนี้ นักเรียนเรียนรวมมีพัฒนาการดีขึ้นตามศักยภาพของแต่ละบุคคล นักเรียนเรียนรวมมีผลการเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เรียน และนักเรียนเรียนรวมมีการอ่าน การเขียนและการคิดคำนวณดีขึ้น ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑) อยากให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นระดับโรงเรียน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

๒) โรงเรียนควรประสานกับศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย ในการคัดกรองนักเรียนเพื่อความถูกต้องแม่นยำ

๓) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม และให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

๔) หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้รับในปัจจุบันและจากงบประมาณของโรงเรียนซึ่งยังไม่เพียงพอ ตลอดจนจัดหาครูพี่เลี้ยง และอุปกรณ์ช่วยเหลือสนับสนุนต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ที่มีความทันสมัย สะดวก รวดเร็ว และมีจำนวนเพียงพอ

๕) โรงเรียนควรเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ประสานงานกับชุมชนและหน่วยงาน องค์กร อื่นๆ เพื่อแสวงหางบประมาณสำหรับใช้จ่ายในการจัดการเรียนรวมเพิ่มเติมจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด

๖) ศึกษาวิเคราะห์ผู้รับผิดชอบโครงการ ดำเนินการประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่แล้ว ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในการให้การดูแลเด็กและให้คำแนะนำปรึกษาแก่ครูผู้เกี่ยวข้อง

๗) มีการจัดสถานที่ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่อยู่แล้ว ควรดำเนินการปรับปรุง ดูแลรักษาให้ได้มาตรฐาน และเหมาะสมกับความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท

๘) โรงเรียนควรจัดการประชุมให้ความรู้กับผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทอย่างต่อเนื่องโดยการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินครั้งต่อไป

๑) ควรมีการประเมินโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม โดยเปรียบเทียบกับทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต ๑ และต่างเขตพื้นที่การศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนเรียนรวม

๒) ควรมีการเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มผู้ประเมิน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการและครูผู้สอนนักเรียนเรียนรวม ทั้งในโรงเรียนและกับโรงเรียนอื่นที่จัดการเรียนการสอนเรียนรวม

๓) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากที่สุด